

Urheilusanakirja

KAIUS SULONEN — UOLEVI LEIKKOLA *Urheilusanakirja*. Englanti—saksa—ruotsi—suomi. Valtion urheilulautakunnan julkaisuja. 1952. 32 + 502 s. WSOY.

Helsingin olympiakisoihin valmistui ensimmäinen meikäläinen urheilualan sanasto, nelikielinen Urheilusanakirja. Teoksen pääosassa, joka on 260 sivun laajuinen, on englanninkielinen hakusanasto, ja sitä seuraa kolmen muun kielen hakemisto. Pääosa on jaettu pariinkymmeneen alaan, joiden kunkin sanasto on erillisenä kokonaisuutena. Tästä on tietenkin sekä etunsa että haittansa: saman alan sanat ovat lähellä toisiaan, mutta toisaalta on sanastoa, joka ei ahtaasti kuulu vain yhteen erikoisalaan ja saattaa olla työlästä löytää. Osaston laajuus vaihtelee aika tavalla: rata- ja kenttäurheilua on 126 palstaa, jalkapalloa 52 palstaa, ja eräät pallopelit ovat saaneet vain pari sivua. Viimeisenä on ruumiinosia ja urheiluvammoja käsittävä osasto.

Teoksen rakenteesta johtuu, että se palvelee suomalaista käyttäjää suo-

menkielisten sanojen osalta vain kiertoteitse: viimeisenä olevan suomalaisen hakemiston opastamana on etsittävä pääosasta asianomainen englanninkielinen hakusana. Sama hankaluushan on kaikkien tämäntapaisten monikielisten »kansainvälisten» sanakirjojen käytössä. Mutta englannin-, saksan- ja ruotsinkielisen urheilukirjallisuuden käyttäjälle teos on hyvä apuneuvo.

Toimittajat mainitsevat, että teoksen yhtenä tavoitteena on ollut talentaa »kieliä harrastavan yleisön tutkittaviksi urheilukielen nasevia, kuvarikkaita, mutta usein liiankin rohkeita ilmaisuja». Tuota päivälehdistäkin hyvin tunnettua urheiluslangia Urheilusanakirja tarjoaa sopivissa kohdin: *tehdä kaulaa, musta hevonen, jokin on jonkun heiniä, kuparinen, hermoilla, porukka, lenkki, kyttäys* jne. Vain vähäinen osa tästä sana-aineis-

tosta näkyy olevan kansainvälistä — muilla kielillä on vastaavasti omia slangi-ilmauksia. Odottamatonta on, että on pitänyt turvautua englantilaiseen sanontaan »come back» ja panna vain sulkeisiin selite: paluu kilpakentille.

Milloin saataneen lähinnä kotoiseen käyttöön yksikielinen urheilualan selityssanakirja eli sanokaamme urheilutietämistö?

H. T.